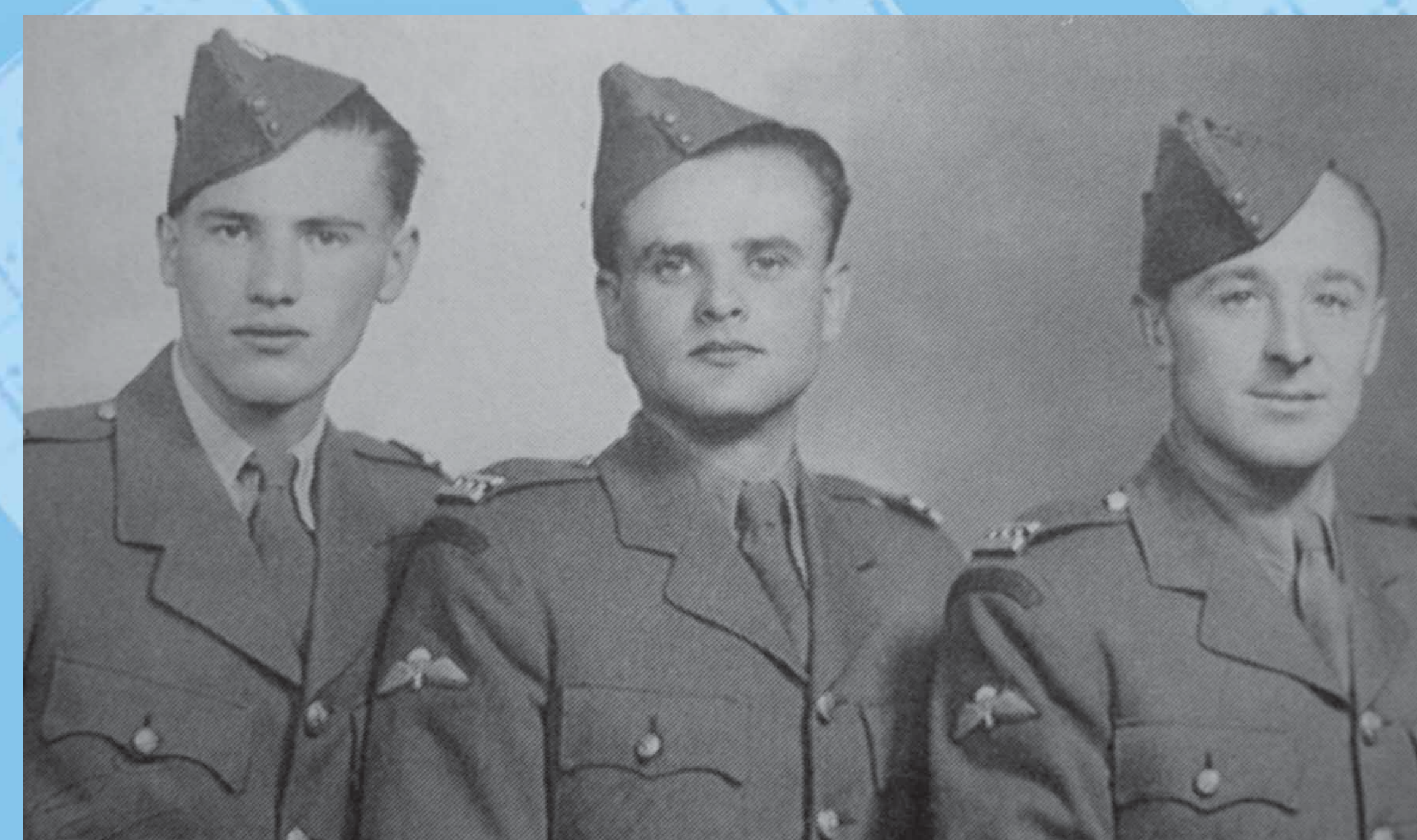


# CLAY-EVA A BLAZICE



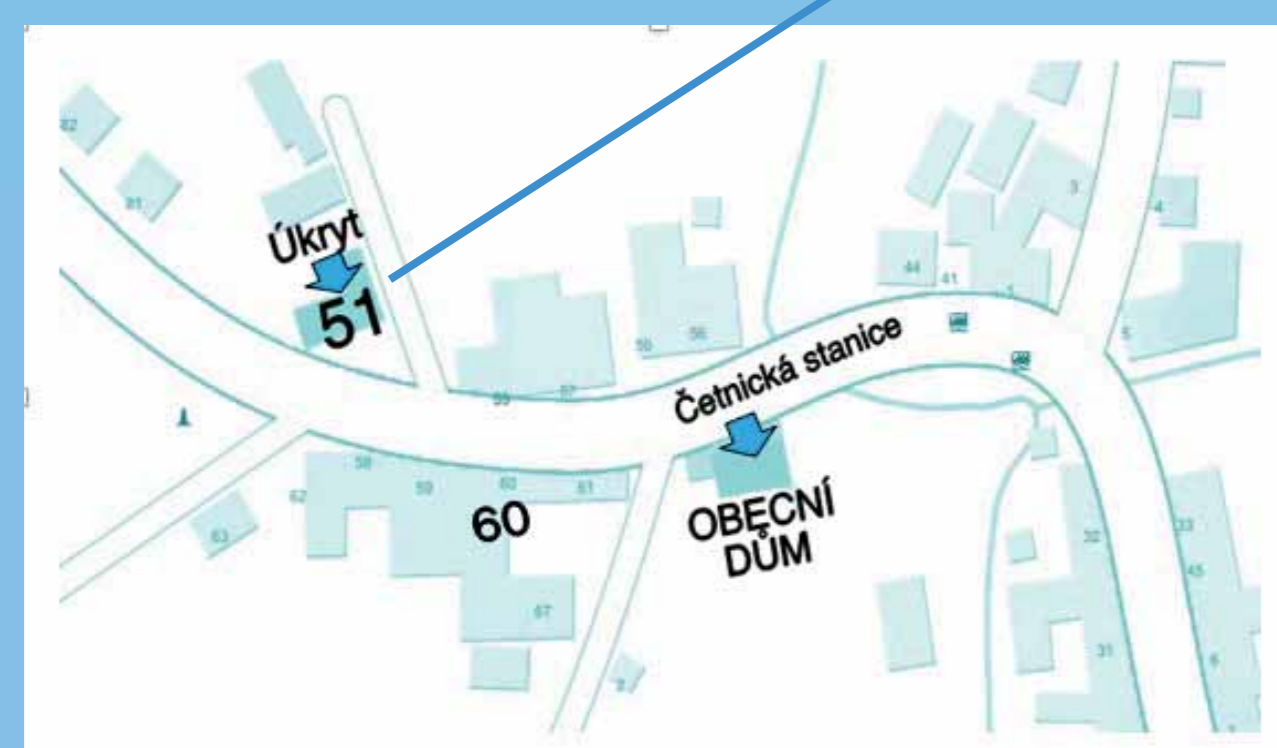
SKUPINA CLAY - RADISTA ČESTMÍR ŠIKOLA, ŠIFRANT JIŘÍ ŠTOKMAN A VELITEL ANTONÍN BARTOŠ V DOBĚ VÝCVIKU V ANGLII V ČERVNU 1943

**Čestmír Šikola** se narodil 28. 11. 1919 v Mukařově v okr. Jablonec n. Nisou. Jako student III. ročníku VŠCHT byl 17. 11. 1939 zatčen gestapem, ale podařilo se mu uniknout.

**Jiří Štokman** se narodil 17. 4. 1920 v Buchlovicích. Studoval práva. Po zavření vysokých škol unikl nasazení v Říši a doma se zapojil do ilegální organizace Obrana národa.

**Antonín Bartoš** se narodil 12. 9. 1910 v Lanžhotě. Po maturitě a vojenské službě pracoval u pošty. Úmyslně měnil třídění vojenských zásilek a byl vyšetřován.

Všichni tři emigrovali přes Budapešť, Záhřeb a Bělehrad, kde získali francouzská víza, tzv. balkánskou cestou a zúčastnili se obrany Francie. Po kapitulaci země prošli výcvikem v Anglii, odkud byli v rámci operace CLAY vysláni do Protektorátu. Spolu se skupinou CARBON odletěli z tehdy už osvobozeného jihoitalského města Brindisi letounem Halifax v noci z 12. 4. na 13. 4. 1944.



VYSÍLAČKA "POD DOHLEDEM" ČETNICKÉ STANICE



ZPRAVODAJSKÁ A VOJENSKÁ SÍŤ SKUPINY CLAY. Mapa činnosti kpt. Bartoše, Vojenský historický archiv, Praha. Vznikla na podzim 1944 v Hlavním velitelství čs. branné moci v Londýně.

RAZÍTKO UŽÍVANÉ KPT. ANTONÍNEM BARTOŠEM PO OSVOBOZENÍ NA POTVRZENÍ SPOLUPRÁCE SE SKUPINOU CLAY



NA POZADÍ ŠIFROVACÍ TABULKA EVA  
volací značka: .....  
příklad zašifrované zprávy: ...AOKCL-RBSNQ-XFPAZ...

## POD HOSTÝNSKÝMI HORAMI

Skupina CLAY byla pověřena navázat a udržovat radiové spojení z vlasti s exilovou vládou v Londýně, vybudovat informační a vojenskou síť pro získávání vojenských a hospodářských informací a připravit povstání. Síť časem pokryla celou východní Moravu (viz mapu Hlavního velitelství v Londýně, níže).

- Parašutisté přistáli brzy ráno 13. dubna 1944 v polích mezi Hostišovou a Mysločovicemi. Tři noci šli přes zasněžené Hostýnské hory na kontaktní adresu rodiny zámečnicka Procházky v Bystřici pod Hostýnem.
- V tomto městě, jakož i v Blazicích a později na jižní Moravě se našlo množství jednotlivých vlastenců i rodin, kteří jim s nasazením života nezištně pomáhali.
- První spojení s Vojenskou radiovou ústřednou (VRÚ) v Londýně navázal Čestmír Šikola vysláním radiostanicí EVA dne 30. dubna 1944 ve 23:25 hod, kdy ho v Londýně zaslechl operátor VRÚ rtm. Retich.
- Poslední vysílání EVA se uskutečnilo téměř přesně o rok později ze Zlína.
- Za tu dobu odeslala skupina CLAY do Londýna 872 šifrovaných depeší a 300 telegramů z Londýna přijala.
- Skupina byla výjimečná jak množstvím a významem shromážděných a odvysílaných zpráv, tak vydařenými úniky před gestapem až do samého konce války.

**Vynikající zásluhou Bystřičanů i Blazičanů bylo, že ani jeden z nich nezradil!**



MÍSTO VYSÍLÁNÍ Z BLAZIC čp. 51, dobová fotografie domu a radisty kpt. Č. ŠIKOLY po válce

## RADISTA ČESTMÍR ŠIKOLA V BLAZICÍCH

Od začátku pobytu v Protektorátě bydlel Čestmír Šikola u Kučerů v Bystřici pod Hostýnem. V létě 1944 se u něho začaly projevovat zdravotní potíže způsobené nedostatkem pohybu na čerstvém vzduchu. V polovině srpna nařídil MUDr. Vytrhlík, aby radista změnil bydliště. Jan Filip z Bystřice pod Hostýnem se v Blazicích stýkal s četnickým praporčíkem Synkem. Domluvili s Frantou Hradilíkem, místním tesařem na č.p. 60, úkryt i stravu pro radistu v domku přes cestu, v němž bydlela Františkova tchyně Májičková s nájemnicí Marií Skařupovou. Obě byly ochotné pobyt mladého muže utajovat. Věřily, že utekl z nasazení v Německu a potřebuje pomoc. Zsvěcení byli podporovatelé odboje jako četník Synek a tajemník Hájek a nikdo kromě Gestapa neslídl!

Od 1. září 1944 do 18. listopadu 1944 provozovala EVA spojení Blazice-Londýn. Radista měl výborné pracovní podmínky. V noci vycházel na procházky do polí k Dřevohosticím nebo k Býškovcům, a tak se jeho zdravotní stav velmi rychle zlepšil. Elektrínu k vysílači zavedl správce bystřického rozvodny Boh. Mikulena před příchodem radisty. Bylo odesláno na 300 depeší a stovky přijaty. Z města a zpět je přenášeli Jan Filip a paní Podhajska roz. Němcová. Kvůli nebezpečí odhalení se Č. Šikola 18. listopadu 1944 vrátil do Bystřice pod Hostýnem k Zicháčkům, kde už byli oba jeho spolubojovníci.



BOMBARDÉR HALIFAX



ZNAK PARAŠUTISTŮ



PODOBNÁ VYSÍLAČKA TYPU 3 MKII - B2. Dějiny Moravy ve 20. století, Historické oddělení MZA, Brno

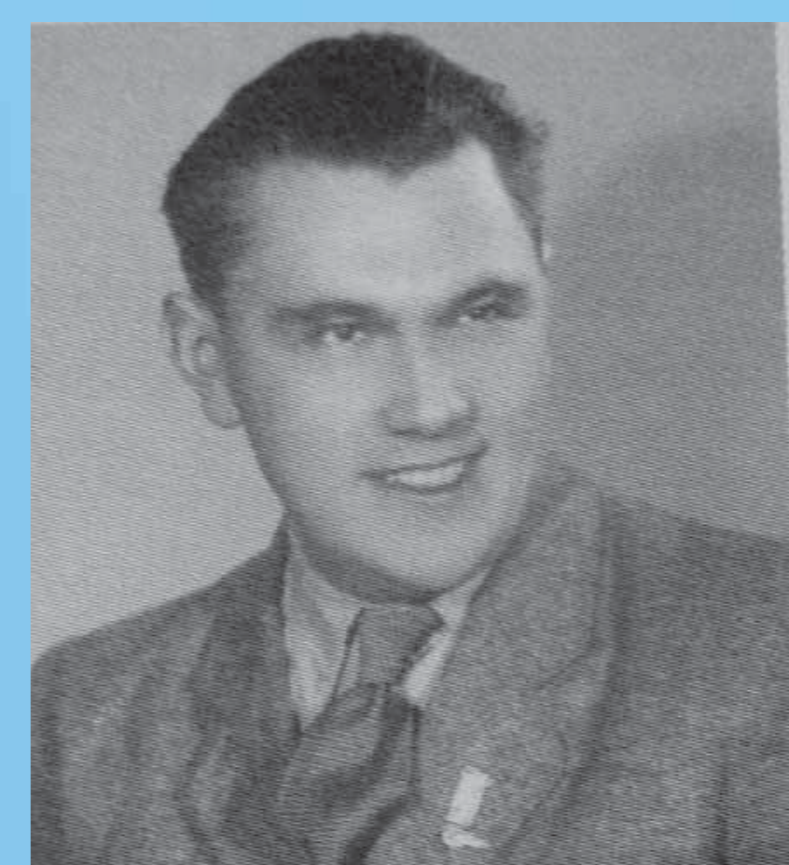


DOBOVÁ POHLEDNICE Z BLAZIC

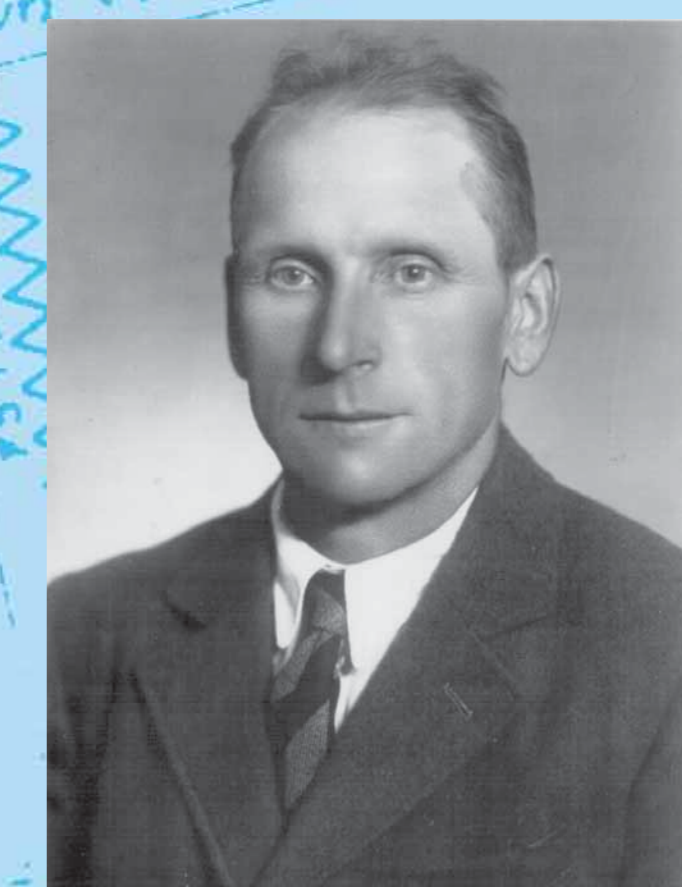
## ODCHOD SKUPINY NA JIŽNÍ MORAVU

Dopoledne 28. prosince 1944 přiběhla k Zicháčkům spojka od Filipa se zlou zprávou: pomocníci manžele Plučnarovy zatkl gestapo a nebezpečí hrozí jak CLAY, tak Kučerům, Zicháčkům a dalším vlastencům. Bylo nutné rychle sbalit vysílačku a utíkat do lesa Zábřeh za městem. Odtud se Šikola a Štokman s Filipem dostali do Blazic. Bartoš se Zicháčkem mezitím zamířili do Hranic. V Blazicích dovedl obecní tajemník Hájek parašutisty do bytu ovdovělého strážmistra Bohumila Synka. Další den se vydali do Hranic ke zpravodajskému veliteli okresu Hranice, odbornému učiteli Jaromíru Pukloví. Štěstím bylo, že po cestě narazili na Vojtu Zicháčka s Bartošem, který po nočním pochodu bolestí kulhal. Před chvílí v Hranicích jen vláskem unikl gestapu, které číhalo v Puklově domě. Velitel Pukl byl tehdy už týden zatčen a později popraven. Zicháček pak promrzlé muže zavedl ke své tetě, k Zapletalům do Mrlníku. Šikola se potom vrátil do Blazic, zatímco Bartoš se Štokmanem odjeli vlakem do Tvrdonic k Bartošovu kamarádovi Františku Strakovi, aktivnímu odbojářovi.

Radista Šikola se až do 5. 1. 1945 skrýval u Synka na četnické stanici (!) v Blazicích, než mu tajemník Hájek doručil zprávu velitele, aby své druhy následoval. Z Tvrdonic začal Šikola opět vysílat. Parašutisté se pak museli vícekrát přesunovat, když jim hrozilo dopadení gestapem: do Hrušek, Prušánek, do Zlína, Čejkovic. Přesto předávali zprávy do Londýna až do konce března 1945. Osvobození se dočkali 14. dubna 1945 v Prušánkách. Svůj úkol splnili.



FRANTIŠEK STRAKA 1912 - 2004, foto z r. 1940



FRANTIŠEK HRADILÍK 1901 - 1990



MARIE HRADILÍKOVÁ roz. Májičková spol. 1903 - 1983



BABIČKA MÁJIČKOVÁ S MALÝM FRANTOU A MARENKOU HRADILÍKOVÝMI 1939



BOHUMIL SYNEK 1899 - 1984



FRANTIŠEK HÁJEK 1913 - 1999



JAN FILIP, Bystřice pod Host. 1897 - 30. 4. 1945 popraven v Mauthausenu. Jan Filip byl neúnavná spojka mezi radistou v Blazicích a šifrantem i velitelem v Bystřici pod Hostýnem.



NA BYSTRICKÉM HRBITOVĚ vedle pomníku padlým ve světových válkách lze nalézt náhrobek se jmény místních vlastenců, byli popraveni 10. dubna 1945 v Mauthausenu

## OSUDY PARAŠUTISTŮ A SPOLUPRACOVNÍKŮ PO VÁLCE

Vrátili se domů, zapojili se do obnovy demokracie a v armádě se jim dostalo povýšení. Z rukou prezidenta Edvarda Beneše obdrželi vyznamenání. Kpt. Bartoš se stal poslancem Národního shromáždění za Československou stranu národně socialistickou. Záhy byla podle směrnic Bedřicha Reicina, náměstka ministra obrany, činnost účastníků západního odboje omezena. Kdo z nich byl v únoru 1948 v armádě, musel ji opustit. **Mjr. Bartoš**, mezitím ženat, z vlasti odešel i s rodinou do Francie. **Kpt. Štokman** na nucené dovolené nečekal na propuštění z armády. Tajně se odebral k Zicháčkům v Bystřici pod Hostýnem a za týden emigroval. **Kpt. Šikola** věřil, že jeho boj za svobodu bude oceněn. Byl však zatčen a vyslýchán Státní bezpečností - mezi vyslychanými a týranými byli i někteří velitelé z doby výcviku v Anglii. Byl odsouzen na 2,5 roku do vězení. Celý trest si „odseděl“ na Pankráci, ve vojenské věznici v Bratislavě a v Opavě. Svého syna viděl poprvé až v jeho 2 a půl letech. Vděku se nedočkal ani domácí (západní) odboj. **V. Zicháček** byl vyslychán Státní bezpečností v Uherském Hradišti, ztloučen do bezvědomí a pohozen před vchod vlastního domu. **František Straka** byl odsouzen na 18 let žaláře. V roce 1960 byl na amnestii po 10 letech propuštěn. B. Reicin byl spolu se skupinou R. Slánského odsouzen a 3. 12. 1952 popraven. Nebyl však trestán za to, že byl spoluvůdčem čistek mezi elitou armády, ba i justičních vražd, nebo že zavedl odměny za vytlučení příznání, ale v rámci „čistky“ v komunistické straně na pokyn z Moskvy.

Podrobnější údaje o skupině CLAY-EVA na adrese <http://blazice.cz/cz/obec-blazice.html>  
Autoři Ondřej Křížan-Hasilík a Jiří Daněk děkují JUDr. Jaroslavi a Haně Pospíšilovým za odborné rady a opravy textu i početným dárcům historických fotografií.  
**Blazice 1. září 2018**